

PARTIJ VAN DE ARBEID BRUNSSUM

**VERKIEZINGSPROGRAMMA
2022-2026**

HART VOOR BRUNSSUM

PARTIJ VAN DE ARBEID BRUNSSUM

VERKIEZINGSPROGRAMMA
2022-2026

IN TIJDEN VAN VERANDERING, HOUD HET HOOFD KOEL EN HET HART WARM.

Het leven stond de afgelopen twee jaar op zijn kop. En hoewel we op sommige manieren dichterbij dan ooit kwamen, staan we op andere fronten verder weg dan ooit. De noodzaak tot anderhalve meter, thuisisolaties en de bezoekstop heeft voor veel eenzaamheid gezorgd. De leegloop bij verenigingen maakt dat we elkaar niet meer weten te vinden. De mentale gesteldheid van én het perspectief voor jongeren is nog nooit zo slecht geweest. Het is een enorme tweedeling in de samenleving die door veel mensen gevoeld wordt.

We staan op een kruispunt in de geschiedenis. Ook in Brunssum. Houden we de ingezette koers vast, of klikken we terug op het oude 'vertrouwde' spoor? Kiezen we bewust voor de toekomst, als het gaat om wonen en duurzaamheid of steken we onze kop in het zand en houden we vast aan het 'oude en vertrouwde'?

Partij van de Arbeid Brunssum wil voortbouwen op wat er is, met respect voor wat er was. Met hart voor de mensen, hart voor onze omgeving en hart voor onze cultuur. Daarom: met hart voor Brunssum. Daarbij geldt dat we niet in beperkingen moeten blijven hangen, maar kijken naar mogelijkheden.

DE BRUNSSUMSE TOEKOMST KAN NIET ALLEEN WORDEN BEPAALD DOOR 'GRIJZE HEREN' IN DE GEMEENTERAAD.

De raad zou een afspiegeling moeten zijn van de maatschappij. Daarom kiest de PvdA Brunssum voor het doorvoeren van een flinke verjonging en het vasthouden aan stevige ervaring. Verscheidenheid maakt ons sterk.

Uiteindelijk hebben we allemaal dezelfde doelen en opdracht: Het beste voor Brunssum realiseren! De Partij van de Arbeid Brunssum doet dat met hart voor Brunssum. Veel leesplezier!

Een verkiezingsprogramma kan nooit alle facetten van huidig en toekomstig beleid omvatten. De toekomst is altijd onzeker. Van de Partij van de Arbeid in de gemeenteraad van Brunssum mag u in dat geval verwachten dat zij dan keuzes maakt die gebaseerd zijn op het beginselmanifest van de PvdA en de keuzes die de afdeling Brunssum daarbinnen maakt. Die zijn altijd gebaseerd op vrijheid, democratie, rechtvaardigheid, duurzaamheid en solidariteit, de idealen van de sociaaldemocratie.

WONEN IN BRUNSSUM

Economische en sociale ontwikkelingen hebben gevolgen voor de woonsector. Krimp zorgt voor leegstand, ouderen zijn genoodzaakt langer thuis te wonen, particuliere huiseigenaren zitten vaak muurvast in achterstandswijken en jongeren kunnen moeilijk hun eerste huis kopen vanwege (onder andere) strengere hypotheekregels. Over de hele linie is de woonsector in de regio niet (genoeg) op orde. **Er zijn in de nabije toekomst in Parkstad zo'n 5.000 nieuwe woningen nodig, waarvan het merendeel huurwoning.**

Met name in de kwetsbare wijken moeten naast sloop van overtollige woningen en herstructurering van de huurvoorraad ook sociale stijgers een geschikte, betere woning kunnen krijgen. Anders trekken ze weg en wordt hun plaats ingenomen door instromers aan de onderkant. Wij pleiten voor een aanpak naar Rotterdams voorbeeld: een integrale aanpak van beter onderwijs, dus beter werk, dus beter inkomen, dus betere woningen met name in de hele regio gewenst. Dat biedt ook kansen voor andere opgaven zoals leefbaarheid, veiligheid en het voorzieningenniveau voor wijken in heel Parkstad. **Zodat er in de toekomst betere woningen zijn in alle kwetsbare gebieden, ouderen langer in hun huis kunnen wonen met daaraan gekoppelde zorg in een prettige en veilige omgeving.**

WAT GAAN WE DOEN?

Wij zijn voor de invoering van een **bewoningsplicht** in de wijken zodat beleggers geen kans krijgen in de vrije huursector.

We behouden de **starterslening** en breiden deze uit als er behoefte is. Tevens moeten deze jongeren ook in en om het Centrum hun wooncarrière starten. Bij de ontwikkeling van potentiële bouwlocaties moet de focus op levensloopbestendig bouwen én betaalbare starterswoningen liggen. Dat is essentieel om jonge gezinnen te behouden.

Woningcorporaties kunnen door bemoeienis van het Rijk – zoals de verhuurdersheffing – te weinig investeren. Wij steunen de corporaties met acties om **de verhuurdersheffing volledig af te schaffen**. Daar staat tegenover dat de gemeente afspraken met de woningcorporaties maakt over sloop van gedateerd corporatiebezit alsook de nieuwbouw van eigentijdse sociale huurwoningen. Ook in het Centrum van Brunssum.

Als buurten aangepakt of opgeknapt worden willen we dat dezelfde bewoners er **kunnen blijven wonen**.

Toegankelijkheid is vereist bij elke verbouwing en/of bouw van projecten. Laat daarom elk bouwplan van enige omvang **toetsen op toegankelijkheid en bruikbaarheid** door de SMO-raad.

WERK EN INKOMEN

Iedereen in Brunssum heeft recht op – simpel gezegd – een fijn leven. Voor een (belangrijk) deel is dit gekoppeld aan zinvol, betaald werk. Werk is meer dan alleen een inkomen. **Werk is de sleutel tot bestaanszekerheid.** Samen willen we werken aan een samenleving waarin de mensen weer centraal staan, waarin plezier in ons werk voorop staat en waarin we werk van mensen beter belonen en de welvaart eerlijker delen. Het is daarom belangrijk dat er voldoende en gevarieerde werkgelegenheid is in Brunssum, Parkstad en Zuid-Limburg. Samenwerking tussen de verschillende gemeenten is hierbij cruciaal.

De coronacrisis heeft voor veel Brunssumers duidelijk gemaakt hoe onzeker hun baan en inkomen is. De onzekerheid komt met name door de flexibilisering van de arbeidsmarkt. Dit was voor veel mensen al vóór corona een gegeven. De kwetsbare positie van zzp'ers en mensen met een tijdelijk of nulurencontract op de arbeidsmarkt, zijn allemaal symptomen van een arbeidsmarkt die niet meer goed functioneert.

In Nederland betekent werk hebben tegenwoordig helaas niet dat je ook rond kan komen, dus aan de eerste levensbehoeften kunt voldoen. **Daar speelt de overheid, maar ook de gemeente Brunssum, een belangrijke rol.**

WAT GAAN WE DOEN?

Geen aanbesteding meer voor facilitaire diensten. Goed werkgeverschap begint in de eigen organisatie, dus er komen **zoveel mogelijk mensen bij onze gemeente in vaste dienst.**

Vooruitlopend op de invoering van Europese wetgeving, gaat Brunssum bij uit- en aanbestedingen en andere contractvormen **minimaal 14 euro per uur betalen voor werk.**

We zetten ons in om voor **iedereen een basisbaan met basisinkomen** te garanderen. Daarvoor wordt de huidige ruimte in de wet expliciet gebruikt, maar ook experimenteeruimte gevraagd bij het Rijk.

Voor laagbetaald werk waarbij de werkgever geen vervoerskostenvergoeding geeft, gaan we op Parkstad niveau **vervoer verzorgen van en naar het werk.**

We halen **werkgelegenheid van elders naar Parkstad.** We stellen samen met Parkstad een duidelijke economische visie op om nieuw werk te creëren dat aansluit bij onze beroepsbevolking. Goede koppeling tussen opleidingsinstituten en werkgevers creëren en nieuwe bedrijven met voldoende variatie aantrekken.

De grootste banenmagneet van Parkstad ligt in Brunssum. Op de Oostflank wordt eindelijk doorgepakkt en maken we ruimte voor een grootschalige ontwikkeling waar duurzaamheid, werkgelegenheid, recreatie, schone bedrijvigheid en natuurontwikkeling centraal staan.

ARMOEDE EN SCHULDEN

Nederland is een rijk land, maar de verschillen tussen arm en rijk worden steeds groter. Onaanvaardbaar! Schulden en armoede staan volwaardig meedoen in de weg.

Een Brunssum met kansengelijkheid is nu nog ver weg.

Inmiddels groeit 1 op de 12 kinderen in Brunssum op in armoede. Door de coronacrisis zal dit aantal alleen maar toenemen. Kinderen uit arme gezinnen hebben een moeilijkere start, kunnen vaak niet meedoen met sport en niet naar verjaardagsfeestjes. We willen dat kinderen in armoede een eerlijke start kunnen maken.

Ook in onze mooie gemeente balanceren veel mensen op het randje van bestaanszekerheid. In 2020 waren er in onze gemeente 1140 gezinnen met problematische schulden. De verwachting is dat dit zal stijgen in de komende jaren. We willen dat dit stopt: mensen die in armoede en met schulden leven, verdienen vertrouwen en perspectief op een beter leven.

De gemeente deelt daarom geen straf meer uit voor pech, **maar biedt kansen en perspectief voor mensen.** Daar worden we als samenleving allemaal beter van. Goede schuldhulpverlening en een ruimhartig minima- en armoedebeleid moeten ervoor zorgen dat mensen weer mee gaan doen.

WAT GAAN WE DOEN?

We doen **meer dan alleen de minimale ondersteuning**. Waar nodig, kopen we de schulden af en verstrekken we saneringskredieten. De terugbetalingstermijnen beperken we tot 2 jaar om mensen sneller perspectief te bieden.

We erkennen dat de (lokale) overheid mede veroorzaker van torenhoge schulden kan zijn. We wijzen dit af en laten ons leiden door het idee van **wat heeft een mens nodig om te kunnen leven**.

In onze gemeente krijgen mensen **recht op een aflospauze** van twee maanden per jaar.

Jongeren met problematische schulden worden geholpen hun leven weer op de rit te krijgen. **De gemeente neemt hun schulden over en begeleidt deze jongeren naar werk en/of scholing**. Ook beginnen we op jonge leeftijd met goede financiële educatie.

We **vergoeden de schoolkosten** voor kinderen als de 'vrijwillige' ouderbijdrage een probleem is. Ook regelen we extra huiswerkbegeleiding, indien nodig.

We versterken de zeggenschap van mensen in de bijstand. De **belangenbehartiging van uitkeringsgerechtigden** moet goed geregeld zijn. Hierover maken we afspraken en stellen we budget voor de ontwikkeling van zo'n organisatie beschikbaar.

ZORG EN JEUGDZORG

Wet op maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is niet alleen een regeling om voorzieningen te verstrekken, maar heeft ook nog een taak om mensen – weer of meer – **maatschappelijk deel te laten nemen aan de samenleving.**

Wij willen dat ouderen in hun eigen wijken kunnen blijven wonen, daar waar ze ook hun maatschappelijk netwerk hebben. Enkele verzorgings- en verpleeghuizen in Brunssum zijn toe aan grootschalig onderhoud en vernieuwing (zoals Huize Louise, Schuttershof).

De gemeente dient meer aandacht te hebben voor de maatschappelijk inbedding van jongeren tussen de twaalf en twintig jaar. Dat is een cruciale ontwikkelingsperiode voor mensen en een belangrijke reden om in Brunssum te blijven en niet weg te trekken. Daar hebben we hen én hun ouders/verzorgers voor nodig.

Onze samenleving kan niet zonder al die mensen die mantelzorg verlenen. Van groot naar klein en van er 24/7 voor iemand zijn tot af en toe een boodschap doen voor een buurman. Al die vormen van mantelzorg zijn onmisbaar. Mensen steken vaak al hun energie, liefde en passie in hun zorg, maar tegelijkertijd kan dit ongelooflijk zwaar zijn.

WAT GAAN WE DOEN?

We gaan een regisseursrol op ons nemen om samen met de betrokken bewoners (of hun vertegenwoordigers) en zorgorganisaties te zorgen dat verpleeg- en verzorgingstehuizen behouden blijven in (het centrum van) Brunssum.

Onze gemeente neemt de vrijheid om op zoek te gaan naar manieren om **de omgekeerde solidariteit van het abonnementstarief** in de Wmo te keren.

We zetten in op **laagdrempelige opvoedondersteuning** met steungezinnen, pleeggezinnen, gezinshuizen en pleeghuizen.

We richten een **taskforce ouderenhuisvesting** op. Deze inventariseert, waar de knelpunten zitten, waar ouderen terecht kunnen met vragen en waar ze hulp kunnen krijgen.

We investeren meer in **respijtzorg**, zodat familieleden en partners die zorgtaken hebben toch even op vakantie kunnen. De financiering hiervan is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente en zorgverzekeraars.

We organiseren **extra ondersteuning voor mantelzorgers** die dat kunnen gebruiken.

DUURZAAMHEID

Het klimaat verandert. Als je je voorbereidt, heb je minder last van deze effecten; in en om je huis is het koeler, je tuin overleeft ook droge tijden en je hebt geen last van een kelder die onder water staat. Dat is **klimaatadaptatie**.

Hoe groot de problemen straks worden, hangt af van de maatregelen die we nu nemen. Door de woning duurzaam te koelen, heb je bijvoorbeeld minder last van hitte. Een groene tuin werkt verkoelend en **zo min mogelijk verstening** zorgt voor minder wateroverlast, omdat de grond en planten een deel van het water opvangen. En door regenwater op te vangen, is er water voor de tuin zonder veel drinkwater te gebruiken.

Het centrum heeft te maken heeft met **hittestress**. Met name gebouwen en straten houden warmte vast. Veel meer dan groene gebieden. Hierdoor ontstaat er een temperatuurverschil tussen het centrum en omliggende groene gebieden.

De nieuwe ontwikkelingen in het Centrum zijn een enorme kans om **de klimaatadaptatie een prominente plaats te geven** in de agenda's. Vergroening, zowel horizontaal als verticaal, moet geïnitieerd worden zodat de verblijfskwaliteit in het Centrum substantieel verbetert. Maar ook hitte-eilanden buiten dit gebied moeten aangepakt worden.

WAT GAAN WE DOEN? (1)

Fossiele energie wordt zoveel mogelijk vervangen door **lokale duurzame energie uit zon en wind**. Zon bij voorkeur op daken en door dubbel ruimtegebruik zoals boven parkeerplaatsen, op daken van woningen en bedrijfsgebouwen.

Brunssum richt een **lokaal of regionaal energiebedrijf zonder winstoogmerk** op, dat zelf zonneweides en windmolens ontwikkelt. Als niet op eigen gronden dan door het pachten van gronden. Wij beperken ons niet tot onze rol als vergunningverlener maar eventueel ook tot die van ontwikkelaar, financier of zelfs energieleverancier. De daarmee verdiende miljoenen vloeien terug in de gemeentekas of een sociaal fonds en worden ingezet ten behoeve van het wegwerken van achterstanden in de sociaal-economisch zwakkere wijken.

Om **energiearmoede te bestrijden levert het lokaal/regionaal energiebedrijf de opgewekte duurzame energie aan de eigen burgers**, waarbij zonder tussenkomst van de markt voor iedere bewoner, ook huurders, gemiddeld € 250 per jaar structureel goedkoper lokaal opgewekte elektriciteit (en zo lang als nodig gas) geleverd kan worden.

In onze gemeente is **minimaal 50% van de duurzame energiebronnen** in gemeenschappelijke handen en/of vloeit minimaal 50% van de winst van deze duurzame energiebronnen terug naar de lokale gemeenschap.

WAT GAAN WE DOEN? (2)

Als mede-eigenaar van de **WoonWijzerWinkel Limburg** willen wij dat **iedere inwoner** daar terecht kan voor onafhankelijk advies en om uitleg te krijgen over alles wat met de energietransitie en hun woning te maken heeft. **Ook huurders.**

Wij richten een **verduurzamingsfonds** op. Wie zijn huis wil verduurzamen, maar daar geen geld voor heeft, kan tegen gunstige voorwaarden een gemeentelijke subsidie/lening krijgen.

Brunssum sluit zich aan bij **Operatie Steenbreek**. Ook breiden we de subsidieregeling Waterklaar uit met groene daken en gevels en regentonnen of andere vormen van regenwateropslag; Bij grote plannen of infrastructurele werkzaamheden wordt klimaatadaptatie een vast onderdeel van de planvorming en de uitwerking.

We beginnen een **pilot met (elektrische) deelauto's**. Daarbij is toegankelijkheid en betaalbaarheid voor alle inwoners belangrijk.

Als gemeente geven we het goede voorbeeld door **circulair in te kopen en aan te besteden**.

Wij willen beleid voor Circulaire Economie dat integraal onderdeel uitmaakt van dat van Parkstad. Samen meer kracht. Samen meer massa. Hier hoort een **Regionale Uitvoeringsagenda Circulaire Economie** bij.

Het is onacceptabel, dat er in Parkstad jongeren zijn die er niet in slagen om een middelbareschooldiploma te halen of een vervolgopleiding af te ronden. De kans is dan aanzienlijk groter dat zij last hebben van een slechte gezondheid en beperkte zelfredzaamheid, problematische schulden op jonge leeftijd, werkloosheid of verslavingen. **Als een bloem niet groeit of bloeit, verander je iets aan zijn omgeving. Niet de bloem zelf.**

Daarom zijn wij ervan overtuigd dat alleen een **langdurige ketenaanpak** waarin iedereen hun verantwoordelijkheid neemt, een structurele verbetering van de kansengelijkheid in Parkstad kan opleveren. **Échte gelijke kansen voor ieder kind.** We richten onze pijlen de komende jaren op preventieve aanpak bij de allerkleinsten en primair op de aanpak van de grootste achterstanden. Begin waar de nood het hoogst is.

We vinden het onaanvaardbaar dat niet iedereen een eerlijke kans krijgt, en doen er in onze gemeente alles aan om **leerachterstanden en laaggeletterdheid tegen te gaan** en de kansengelijkheid te bevorderen. De gemeente heeft geen directe invloed op het onderwijscurriculum, maar kan wel in samenwerking met de diverse onderwijsstichtingen het verschil maken voor de jeugd van Brunssum.

WAT GAAN WE DOEN? (1)

We willen een **Nationaal Programma Parkstad Limburg**, waarin onderwijs en kansengelijkheid de belangrijkste pijler vormt. Hiervoor lobbyt Brunssum als koploper bij het Rijk, samen met haar buurgemeenten in Parkstad.

Het basisonderwijs heeft een cruciale rol in de gezonde ontwikkeling van een kind. De ervaringen met het project de Gezonde School van de Toekomst dat wordt gemonitord door de Universiteit van Maastricht laten meerdere positieve effecten zien, onder andere ook een verbetering van de communicatie met en betrokkenheid van ouders. **Het project wordt daarom uitgebreid naar alle basisscholen in Brunssum.**

Kinderopvang en voor- en vroegschoolse educatie zijn van groot belang voor de kansengelijkheid. Daarom moeten **de sociale programma's** op onze brede basisscholen worden uitgebouwd, verbeterd en neergezet. Belangrijkste voorwaarde voor meetbare verbeteringen in onderwijsprestaties zijn ook hier de kwaliteit van personeel en programma.

De school wordt **ook buiten schooltijden een sociale ontmoetingsplaats**. We brengen - als dat mogelijk is - de buitenschoolse opvang en de voor- en vroegschoolse educatie onder in het schoolgebouw. Schoolpleinen zijn geschikt om te spelen en te ontdekken en nodigen uit tot bewegen. Daarom maken we schoolpleinen ook na schooltijd toegankelijk.

WAT GAAN WE DOEN? (2)

We leggen in samenwerking met scholen en Betere Buren groenblauwe schoolpleinen aan, zodat kinderen al op vroege leeftijd in aanraking met de natuur komen. **Één Tiny Forest met buitenleslokaal per schoolplein is het streven.**

Voor een Brunssummer, die op steenworp afstand van de Duitse grens woont en niet de taal spreekt, geldt een geografische beperkte arbeidsmarkt. In het onderwijs zou hier ruimte voor gemaakt kunnen worden. We hebben de droom dat **iedere basisschool en Compass een partnerschool in Duitsland**, bijvoorbeeld Alsdorf, zoekt. De gemeente kan de uitwisseling (financieel) ondersteunen.

Talentontwikkeling is voor ieder kind belangrijk. In onze gemeente helpen we alle kinderen met het ontdekken en ontwikkelen van hun talent.

We trekken in samenwerking met ISD-bol, scholen, bibliotheken en organisaties als Stichting Lezen en Schrijven alles uit de kast om **laaggeletterdheid te bestrijden.**

We zijn verheugd over de ontwikkelingen bij onze bibliotheek. Onze bibliotheek moet een grotere rol gaan spelen in onze gemeenschap. We **ondersteunen de bibliotheek in hun veranderende rol** in de samenleving en staan open voor experimenten.

CULTUUR EN SPORT

Kunst en cultuur raakt, verbindt, verheft, ontspant en biedt naast plezier ook stof tot nadenken. Het gaat over wie we zijn, over onze drijfveren en over onze dromen. **Het is de kern van onze samenleving** en nog veel meer.

De afgelopen twee jaar hebben we gemerkt hoe broodnodig wij als Brunssumse samenleving onze culturele voorzieningen en evenementen nodig hebben.

Sport is passie en nog heel veel meer. Elke week weer staan vele vrijwilligers van verenigingen voor dag en dauw op om het beoefenen van hun sport in onze gemeente mogelijk te maken. Daarmee leveren ze een onmisbare bijdrage voor het vitaal en krachtig houden van onze lokale samenleving.

Ons Brunssumse sport- en cultuurleven hebben de belangrijkste pijlers in ons verenigingsleven. Door de steeds sterker wordende individualisering in de samenleving en krimp, zorgt ervoor dat er zowel minder (bestuurs)leden zijn, maar ook dat de vijver voor nieuwe leden leeg raakt. **De gemeente gaat samen met Brunssumse verenigingen kijken wat nodig is om ervoor te zorgen dat Brunssum een bloeiend verenigingsleven behoudt.** Dit kan extra ondersteuning in natura of financiële middelen betekenen.

WAT GAAN WE DOEN?

Het **Openluchttheater** is uniek voor Brunssum, Zuid-Limburg én daarbuiten. We continueren de programmering en nemen hier als gemeente de regie. Ook zorgen we ervoor dat de programmering wordt opgenomen in euregionale culturele UIT-agenda.

Alle kinderen en jongeren moeten mee kunnen doen aan **cultuureducatie**. We maken dit toegankelijk en betaalbaar door de samenwerking tussen culturele instellingen en het onderwijs aan te wakkeren. We starten ook culturele en sportprojecten die de band tussen jongeren en ouderen versterkt.

We hebben ingezet op **meer muzikeducatie** op basisonderwijs. Hier houden we een vinger aan de pols, dat de doorlopende leerlijn bewaakt wordt. De muziekschool is meer dan een gebouw.

Sporten is leuk, gezond en vergroot de sociale samenhang. Daarom **stimuleren we onze jeugd om lid te worden** van een sportvereniging en bieden we ouders met een smalle portemonnee actief financiële ondersteuning, zodat alle kinderen kunnen meedoen.

Goede sportvoorzieningen zijn noodzakelijk. We helpen de sportverenigingen bij **het verduurzamen van hun accommodaties** met leningen.

We investeren ook in **voorzieningen voor individuele sport en recreatie**. Denk daarbij aan wandel-, hardloop- en mountainbikeroutes in de open lucht, maar ook buitenfitness of yoga in de parken.

INCLUSIE, EMANCIPATIE & INTEGRATIE

Jezelf mogen zijn en je thuis voelen in je eigen buurt. Je eigen talenten kunnen ontdekken en die ontplooien. Accepteren, dat niet iedereen hetzelfde is. Alleen als we tegenstellingen overbruggen, we ons verplaatsen in de ander en willen investeren in elkaar komt zo'n samenleving dichterbij. Geen onverschilligheid, maar interesse in elkaar.

Brunssum is sinds 1900 tot bloei gekomen doordat van alle windstreken mensen hierheen kwamen om een nieuwe gemeenschap te worden. Voor nieuwkomers, ook vluchtelingen, staat Brunssum ook nu met open armen om hen te ontvangen en op te nemen. De gemeente heeft daarbij een duidelijke taak als facilitator en regisseur, de uitvoering komt vanuit de Brunssumers. Het verbinden van groepen, het bundelen van krachten én het delen van risico's zijn allemaal elementen die zorgen voor een fijner Brunssum.

Door **de nieuwe inburgeringswet** zijn wij als gemeente verantwoordelijk voor de inburgering van nieuwkomers in onze (lokale) samenleving. De nieuwe inburgeringswet biedt kansen om nieuwkomers beter op te vangen in de lokale samenleving. Werken en de taal leren kan worden gecombineerd en de directe toegang tot arbeidsmarkt/scholing brengt mensen met elkaar in contact.

WAT GAAN WE DOEN?

We staan voor **een inclusieve samenleving**. Om oog te hebben voor de noden van alle verschillende groepen zetten we ervaringsdeskundigen meer in bij het ontwikkelen van programma's voor het verbeteren van de dienstverlening en het contact met mensen uit specifieke doelgroepen.

Solidariteit betekent voor ons dat we niet alleen voor onszelf en onze eigen kring opkomen, maar juist ook voor de ander. Emancipatie is en moet voor ons meer zijn dan elke groep die afzonderlijk voor de eigen maatschappelijke positie opkomt. Je hebt solidariteit met en tussen groepen nodig in het aanpakken van discriminatie en het bevorderen van emancipatie. **Onze lokale identiteit is wat ons bindt: we zijn allemaal Brunssummer.**

In ons lokale inburgeringsbeleid gaan we **zo veel mogelijk werken en leren combineren**. Betere Buren heeft hierin een cruciale rol, maar we kijken ook verder. Feit blijft dat werk de beste kans is om snel onderdeel van de Brunssumse samenleving te worden en de taal te leren.

Actief burgerschap voor nieuwkomers. Van nieuwkomers verwachten we wat we van elke Nederlander verwachten: dat je je best doet, dat je je gedraagt en dat je opkomt voor de vrijheden en grondrechten van anderen. We beschermen nieuwkomers tegen groepsdruk.

Juist tijdens een crisis besef je wat er echt toe doet. We ondervinden wie onmisbaar werk doet, denken na over de toekomst en ervaren dat we samen sterker staan. Want als iets de afgelopen periode wel duidelijk is geworden, is het wel het **belang van de publieke zaak**.

Samenwerken is daarvoor essentieel. Alleen door samen te werken met ondernemers, onderwijsinstellingen en de sociale partners kunnen we voorkomen dat mensen te lang langs de kant staan. Door intensief de samenwerking met lokale ondernemers te zoeken, blijven we als gemeente aantrekkelijk voor onze eigen bewoners en bezoekers.

Leegstand in het centrum is al een tijdje een doorn in ons oog. **Het bestrijden van deze leegstand en de negatieve gevolgen is daarom van belang.** Leegstand leidt al snel tot verloedering en een desolate indruk. Tegelijkertijd biedt het mogelijkheden voor alternatieve, ambitieuze en vernieuwende oplossingen, die het centrum aantrekkelijker maken.

Steeds meer winkels en kantoorgebouwen staan langdurig leeg. Deze panden krijgen een nieuwe bestemming die past in de omgeving. Op deze manier voorkomen we verloedering en zorgen we ervoor dat huisjesmelkers of dubieuze ondernemers niet welkom zijn.

WAT GAAN WE DOEN?

We intensiveren de samenwerking met **Streetwise** en verhogen het budget hiervoor.

De **entree van de Rumpenerstraat** (omgeving Bodemplein) is dringend toe aan een opwaardering. Het is aan de gemeente om nu eindelijk partners te verzamelen en (bij voorkeur) een grootschaliger herstructureringsplan te maken voor het hele gebied. Kansen voor werkgelegenheid en wonen staan hierbij centraal.

We zorgen ervoor dat onze ondernemers en zzp'ers **altijd de weg kennen** binnen het ambtelijk apparaat. We roepen daarvoor **een loket** in het leven. Hier kunnen ondernemers voor al hun vragen terecht.

Door de aanleg van de Buitenring zijn de Brunssumse bedrijventerreinen aantrekkelijker als vestigingslocaties. De gemeente gaat aan de slag met de **revitalisering van deze bedrijventerreinen**. Achterzijdes van bedrijven worden nu ineens voorkanten langs de Buitenring. Groene inkleding zorgt er bovendien voor dat de uitstraling erop vooruit zal gaan.

We trekken meer geld uit voor **Citybranding** om Brunssum actief te promoten en daardoor meer toeristen naar onze gemeente te trekken.

Het Schutterspark moet een regionaal bekend park worden, dat inwoners uit heel Parkstad weten te vinden voor dagrecreatie. De gemeente moet actief en samen met de ondernemers op zoek gaan naar ontwikkelingsmogelijkheden. Denk daarbij aan de speeltuin, evenementen en eventueel overnachtingsmogelijkheden.

VEILIGHEID

We leven in een veilig land. De statistieken laten een afname zien bij criminaliteit en overlast. Gaat het de goede kant op? Dat wordt lang niet door iedereen zo ervaren. Als er 's avonds voor je deur door een groepje opgeschoten jongeren naar je wordt geschreeuwd, voel je je onveilig in je eigen buurt. De overlast die sommige jongeren veroorzaken in het centrum en Treebeek zijn het absolute dieptepunt.

Voor ons is dat onacceptabel. Iedereen in onze gemeente heeft recht op een **veilige leefomgeving**. Wanneer je je onveilig voelt in je eigen huis of als je de straat op gaat, kan je je niet ontplooien en heb je geen eerlijke kans op een fijn leven. Veiligheid is een basisbehoefte, die voor de meesten van ons gelukkig een vanzelfsprekendheid is. Maar juist in de buurten waar de inwoners het al zwaar hebben, is het dat niet.

We kiezen voor een ambitieuze en brede aanpak.

Handhaving gaat hand in hand met preventie. We geloven in de kracht van de buurt en haar inwoners, en gaan samen met hen de problemen te lijf. Voorkomen is altijd beter dan genezen. We bieden kwetsbare jongeren daarom perspectief, zorgen voor goede voorlichting en voorkomen samen met ouders, jongerenwerkers, jeugdhulp en de scholen dat kwetsbare jongeren het verkeerde pad kiezen.

WAT GAAN WE DOEN?

We bieden kansarme jongeren perspectief en grijpen meteen in als iemand dreigt te ontsporen. Daarom bezuinigen we niet op het buurt- en jongerenwerk, draaien we eerdere bezuinigingen terug, en zorgen we er met een **extra impuls voor dat alle kwetsbare jongeren in beeld zijn bij onze professionele buurt- en jongerenwerkers.**

We investeren in **gerichte voorlichting op (basis)scholen** om ervoor te zorgen dat jongeren niet op heel jonge leeftijd geronseld worden door criminelen. We willen hen hiervoor behoeden. Snel geld bestaat niet. Als je eenmaal in het circuit zit, kom je er niet meer uit.

Zolang er geen oplossing in Den Haag wordt gevonden voor de achterdeur van wietteelt en wiet op zolders onder vaak levensgevaarlijke omstandigheden wordt geteeld, zetten we in op **opsporing en vernietiging.**

We zijn scherp op witwaspraktijken, sluiten panden waar wordt witgewassen en pakken horeca waar in (hard)drugs en lachgas gedeald wordt aan. Daarvoor werken we samen met de FIOD, justitie en politie. We raken criminelen op de plekken, waar ze het hardst worden getroffen.

LOKALE DEMOCRATIE & BURGERPARTICIPATIE

Er wordt veel gesproken over burgerparticipatie in Brunssum.

Burgerparticipatie werkt alleen als het een vast onderdeel wordt van de cultuur in een gemeente. Ook de cultuur van het gemeentehuis moet daarin meebewegen. Het is een nieuwe manier van werken.

Daarnaast is in Brunssum (en in Maastricht en Den Haag) vaak het woord 'bestuurscultuur' gevallen. Voor ons gaat dat om menselijk gedrag en de (on)geschreven regels binnen het bestuur. **Een beetje integriteit bestaat niet.** We zijn daarom open over onze nevenfuncties en onthouden ons van stemming als (de schijn van) belangenverstrengeling op de loer ligt. Dat geldt voor zowel raadsleden en wethouders. Als iets juridisch mag, wil nog niet zeggen dat iets de correcte gang van zaken is. Er bestaat bestuurlijke moraliteit. Wij verwachten dat het bestuur van Brunssum oog heeft voor de veranderende samenleving en staat voor transparantie.

Samenwerking in de regio is cruciaal voor het behoud van een eigen Brunssumse identiteit. **Brunssum is geen eilandje in Zuid-Limburg**, maar moet voorop gaan lopen in samenwerking op thema's die onze burgers het meest aangaan. Zoals zorg, gezondheid en onderwijs.

WAT GAAN WE DOEN?

Inwoners krijgen de mogelijkheid om een onderwerp op de raadsagenda te zetten. Voor zo'n burgerinitiatief moeten ze **1.000 handtekeningen** verzamelen.

We willen voorkomen dat bewonersinitiatieven vastlopen binnen de ambtelijke structuur van diensten en afdelingen. We zorgen ervoor dat **binnen de gemeentelijke organisatie wordt samengewerkt**, zodat het voor bewoners eenvoudiger wordt om hun ideeën te realiseren.

Veel politieke beslissingen worden op regionaal niveau in gemeenschappelijke regelingen genomen. Als gemeenteraad hebben we daar te weinig zicht op en kunnen we onze controlerende en kaderstellende taak onvoldoende of niet uitvoeren. Om de grip te vergroten maken we jaarlijks afspraken over wat de gemeenschappelijke regelingen moeten bereiken. Zo sturen we niet alleen op geld, maar ook **op doelstellingen en maatschappelijke effecten**.

We blijven werken aan **verbetering van de samenwerking** tussen raad, college en ambtelijke organisatie.

We zien dat gemeenteraadsleden de combinatie van het politieke ambt, werk en hun privéleven lastig kunnen bolwerken. **Hiervoor is voldoende fractieondersteuning wenselijk**, zodat onze volksvertegenwoordigers hun controlerende, kaderstellende en volksvertegenwoordigende taak goed kunnen uitoefenen.

GEMEENTEFINANCIEN

Net zoals de iedere portemonnee thuis, is ook de gemeentelijke beurs niet onuitputtelijk. De laatste jaren is veel geld uitgegeven, zonder dat duidelijk was wat de gemeente met die harde euro's wilde bereiken. Voor de Partij van de Arbeid Brunssum staat een **gezond financieel beleid voor een begroting die in evenwicht is**, waarbij reserves worden gebruikt om te investeren en niet om te verteren.

Als de gemeenteraad besluit om naast de reguliere begrotingsuitgaven geld uit te geven, zal het college over die keuzes minimaal eenmaal per jaar (naast de reguliere rapportages) aan de raad verantwoording afleggen over wat gedaan is en hoever het staat met de ontwikkeling van de ideeën en plannen die de gemeenteraad in moties en amendementen neergelegd heeft. Is een doel niet binnen drie jaar bereikt? Dan heeft het college wat uit te leggen aan de gemeenteraad en burgers van Brunssum.

Een stabiel financieel beleid is voor de Partij van de Arbeid Brunssum ook gebaseerd op de verlangens van de burgers van Brunssum.

WAT GAAN WE DOEN?

Wij zijn voorstander van een **burgerbegroting**, waarbij een deel van het gemeentelijk budget in overleg met de burgers besteed kan worden. Dat model dient in de komende raadsperiode ontwikkeld en ingevoerd te worden.

Bij elke financiële beslissing kijken we eerst naar probleem en urgentie. Niet het budget staat centraal, maar de maatschappelijke bijdrage die we ermee kunnen leveren.

Wij zijn van mening dat **reserves zijn om te investeren**, niet om te verteren.

Wij **schaffen de hondenbelasting af** in de komende vier jaar.

We gebruiken de **inkomsten van de toeristenbelasting** voor investeringen die al onze inwoners ten goede komen.

